

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY SAULE (SUN)
PUBLISHED EVERY TUESDAY AND FRIDAY

An American Newspaper published in the Lithuanian Language, that circulates thruout the U.S.A., and Foreign Countries. Founded in 1888. Yearly Subscription: United States, \$3.00; To Foreign Countries, \$5.00. Advertising Rates on Application.

SAULE PUBLISHING CO.,
 MAHANAY AND A STRS., MAHANAY CITY, PA. U. S. A.

DU-KART SANVAITINIS LAIKRASZTIS "SAULE"
ISZEINA KAS UTARNINKA IR PETNCZIA

Prenumerata: Suviennytose Valtijose, \$3.00 Metams;
 Kitose Viespatyese, \$5.00 Metams

Laiskus ir Pinigus visados siuskite ant szio adreso:

SAULE PUBLISHING CO.,
 MAHANAY AND A STRS., MAHANAY CITY, PA. U. S. A.

No. 63

ENTERED AT THE MAHANAY CITY, PA.
(POST-OFFICE AS SECOND CLASS MAIL MATTER.)

MAHANAY CITY, PA. PETNYCZIA 15 RUGPJUCZIO 1941 (FRIDAY, AUGUST 15, 1941)

V. L. Boczkowski, Publisher and Mgr
P. W. Boczkowski, Editor.

53 METAS

Isz Amerikos

ATLIKO ILGA KELIONE

Peksti Be Cento

Williamsport, Pa. — Nete-kia visko, namo, drapanu, gyvuliu ir t.t., per sudegima viso turto Oklahomoje, Robertas ir Margarieta Gomershal, kurie apleido Williamsporta 20 metu adgal, iszvažiudami in ten ka užsieti farma, sugryzo ana diena peksti. Ant farmos, isz pradziu, viskas ejo gerai ir paskutine mokeskis ant farmos buvo užmoketa keles sanvaites adgal kad sztai tula nakti kilo ugnis tvarte kuri sunaikino viska in keles valandas ir nelaimingi žmones neteko visko. Sumane sugryzi adgal isz kur pribuvo o kad neturejo ne cento, pasieme viska ka turejo ant peziu ir leidosi peksti in ilga kelione, kaip kur prigialbejo jiems geri automobilistai ir ant galo atejo in czionais po sunki kelionei. Direktorius varg-szu suszelpo juos pinigais ir maistu.

Girta Motina Perkirto Dukrelei Galva Su Bonka

Yonkers, N. Y. — Jeva Kravovska, 40 metu, likos nubausta ant 30 dienu in pataisos namu už perkirtima galvos savo szesziu metu dukrelei ir už bausimuzima jos kad mergaitė reikejo net nuvežti in ligonbutę.

Mergaitė, Stasiuke, parejus isz-paveikslu paprasze motinos kad jai duotu ka nors užkasti bet motina budama girta, užpyko ant dukreles, pagriebe bonka nuo stalo, kirsdama mergaitę per galva po tam balsei ja suspaude. Tevas buvo liudintojum tojo atsitikimo bet visai tame nesiprieszino.

SKAITYKIT! "SAULE" PLATINKIT!

MOTERES VALDO PINIGUS

70 Procentas Turto Randasi Rankose Moteriu; Moteres Iszduoda Daugiau Kaip Vyrai

New York — Paskutinis valdiszkas apskaitymas parodo buk daugiausia pinigų Suv. Valtijose priguli prie moteriu ir daugiausia pinigų iszduoda moteres.

Amerikoniszkos moteres valdo apie 70 procenta privatizskų turto. Po ju globa randasi apie 210 bilijonu doleriu.

Dvi treczdis pinigų, kurie buna iszduoti ant visokių tavoru, iszduoda moteres.

Daugiau kaip 65 procentas suzezdintu pinigų bankose randasi ant vardo moteriu. Prie moteriu priguli 40 procentas

Užmokejo Už Ženybu Laisnus Su Centais

Pottsville, Pa. — Jurgis Neverauskas, isz Minersville, Pa., atejas in czionaitini suda, pareikalavo ženybu laisnus su Blanche Slinskiute, isz Minersvilles taipgi, bet kada padejo maisziuka su 250 centais, rasztininkas nenorejo ju priimti. Jurgis užsispyre kad juos priimtu nes tai tikri Amerikoniszkai pinigai ir turi juos priimti. Po keliolika minučių ginezu, rasztininkas ant galo turejo priimti 250 centu kaipo užmokesti už laisnus.

Nežinojo Kad Jos 5 Vaikai Sudege Ant Smert

Doylestown, Pa. — Ernestas Love atejo atlankyti savo paczia ligonbutėje kuri balsei apdege gialbedama savo penkis vaikus isz degancziu namo. Bet moterei tasai darbas nepasiseke nes pati balsei apdege ir kada motere užklause vyro kaip vaikai tai vyras su aszaramis jai atsake kad penki sudege liepsnoje. Tik szesziu metu sunelis pasiliko gyvas.

Turejo Pilna Karuka Centu

Buford, Ga. — Pardavejas naminiu rakandu, czionaitiniam sztoze, nusistebejo labai kada jo kostumeris norejo pasiskolintkaruka ir kada jo užklause kam jis nori karuko, tasai atsake kad atvežti pinigų už nupirktus rakandus. Kada atveže visa deže centu, buvo didelis nusistebejimas žmogaus.

Buvo tai kitas rinkejas ir ezedintojas centu kuriu surinko net 16,650 centu.

Praeita meta girines-ugnyys Amerikoje sunaikino beveik 65 milijonus akieru giriu, kuriu verte isznesze ant 60 milijonu doleriu.

SUTARTIS AMERIKOS SU ANGLIJA

Prezidentas Rooseveltas Padare Sutarti Su Anglija Ant Mariu; Septyni Amerikoniszkai Lekiotojai Užmuszti; Vokiecziai Paeme Smolensk

Washington, D. C. — Prezidentas Rooseveltas, kuris radosi ant mariu per keles dienas, niekam nežinant kokioj vietoj, badai suejo su Angliszku ministriu Churchill ant Atlanti-ko mariu kur ant laivo buvo laikyta slapta posedis kas kieszasi instojimo Amerikos in kare kad užbaigus ja.

Kas likos nutarta per tuos diplomatus tai badai svietas dagirs apie tai 10-ta val., Ket-vergo ryta tiesiog isz Washing-tono.

Deszimta valanda atejo reidio zinia nuo prezidento Roosevelto ir ministerio Churchill kad likos padaryta sutartis tarp Amerikos ir Anglijos kad viena su kita laikysis vienybeje kad apsaugejus svieta ir visas vieszpatystes nuo užpuolimo per neprietelius, duoti laisve žmoniems ir valdyti pagal ju iszgale, szelpti vieni kitus ir kad turetu lygybe sav-valdyme sklypu ir iszrinkime savo tiesu ir virszininku o nebutie prispaustais po padu diktatoriu. Taipgi nutarta szelpti Rusija ginklais, pinigais ir maistu kad supliekti Vokietija ir ant visados padaryti gala jos apžiojimai kitu sklypu.

Kongresmonai dagirde apie toka zinia, pritare prezidentui Rooseveltui ir ministeriui Churchill. Visa Anglija nudziugo isz tokios sutarties ir kovos lyg paskutiniam kad paliosuoti visus sklypelius nuo Vokiszkos valdymo ir juos szelpti ateityje.

Moskva — Rusai pripazysta kad Smolenskas likos palintas per Vokieczius keles dienas adgal su didelems bledems. Aplinkineje Staraja-Rusia, 140 myliu nuo Leningrado, Rusai atmu-sze Vokieczius bet Vokiecziiai eina tiesiog ant Odessos isz triju pusiu. Kita dalis Vokiecziu eina ant Leningrado ir Kijevo.

London — Anglikai smarkei bombardavo daugeli vietu Vokietijoj kaip Berlina, Kruppo emunicijos ir ginklu dirbtuves Essene, kur kilo dideles ugnys.

Japonija — Vice-premieris Heramura, 75 metu amžiaus,

likos perszautas tris kartus per 33 metu vyra kuris priguli prie Japoniszkos slaptos drauguves "Jucdo Smako." Premieris randasi pavojingam padejimam.

Anglikai Bombardavo Keles Vietas Vokietijoj

London, Anglija. — Angliszki bombinei eroplanai bombardavo miesta Kolona kaipo ir Rainlanda, padarydami milz-niszkas bledes ir užmusze gana dideli skaitli gyventoju. Miestas užsidege daugeliuose vietosia.

7 Amerikoniszkai Lekiotojai Užmuszti

London — Septyni Amerikoniszkai lekiotojai, kurie radosi Angliszkoje kariuomeneje su 15 kitais, prazuvo kada didelis eroplanas trenke in kalna su-teszkedamas ant szmoteliu. Tarp žuvusiu radosi taipgi ir asztuoni Kanadiecziai.

Rusija Szaukia Kad Visa Slavoku Tauta Sukiltu

Moskva — Rusija iszplatino atsiszaukimus po visas dalis Slavckijos kad tosios tautos susivienytu in viena mazga ir sukiltu priesz savo nevidona Vokietii ir iszsimuszti ant laisves. Szaukiasi in juos kad nebutu padonais tojo prispaustojo ir ant visados ji sunaikintu.

ŽINUTES

Washington, D. C. — Praeita menesi Amerikoje radosi 5,600,000 žmonių be darbo bet tasai skaidlis susimazino szimenesi ant milijono žmonių.

Madrid, Iszpanija. — Amerikoniszkas Raudonas Kryzius iszdalino del iszbadejusiu gyventoju apie 4 milijonus doleriu in laika szesziu menesiu taipgi daugeli vaistu.

127 Užmuszti Jugosla- vijos Pasikelime

Ankara, Turkija. — Po visas dalis sklypo kilo pasikelimai isz priezasties neužganadini-ko Vokiszkos gaspadorystes. In laika dvieju dienu likos užmuszta 127 Serbai. Zagrzebe likos suszauodyta 87, Serajave suszauodyta 30 ir daug kituose miestuose.

Rusiszkos Moteres Dirba Laivus

London — Rusiszkos moteres ir merginos dabar stato laivus ir juos pataisineja, iszmok-damos taji darba kaip vyrai nes ju yra labai trumpa, kurie issejo ant kares. Badais tosios moteres yra labai tinkamos prie tojo darbo.

60 Žuvo Per Smarkia Viesula

Santiago, Chile — Netiketa smarki viesula su vetra sulaike tukstanczius pasažieriu nuo lekimo eroplanais, tiltai nuneszti, gelezkelei iszardyti, telefonai ir telegrafai sutraukti ir daug namu nupusta kaipo gal daugiau kaip 60 žmonių užmuszta. Cara Cole mieste pri-snigo ant 60 pedu o vejas nupute gelezkelio stoti ant 300 pedu. Czionais užmuszta deszimts žmonių.

29 Lenkai Užgriauti Kasyklose

Parzius, Francija — Dvide-szimts devyni Lenkiszkai angle-kasei ir daugelis Belgiszkų darbininku likos užgriauti per nukritima angliu Francuzisz-koje kasyklose Caronne.

Priezastis tosios nelaimės buvo ta, kad tankus lietis nusilpnino virszune. Apie du szimtai da randasi po žeme kuriuos iszkasineja ju draugai bet ar juos suras gyvus tai sunku inspekti.

Praeita meta apleido didesnius miestus 1,894,742 žmones apsigyvendami ant ukiu.

VOKIECZIAI PASIDUODA

Aficieriai Sedi Užpakalyje Glitu Automobiliuose Kad Nepapult In Nelaisve; Ap-verktinas Padejimas Kareiviu

MOSKVA, RUSIJA. — Laikrasztininkas Eugenias Gabrilovicz, kuris praleido tris sanvaites ant kares lauko, aplinkineje Smolensko, apraszineja buk: todel mažai Vokiszkų aficieriu paimti in nelaisve, nes jie sedi automobiliuose užpakalyje musziu ir jeigu mato, kad ju szalis pralaimės ir gausis in nelaisve, tai tuojaus bega in saugesnes

Sudzia Nubaude Ji Teviszkai Per Sedyne

Dayton, Ohio — Karolius Szarek, 28 metu amžiaus, jau tiek kartu stėjo priesz sudzia kad sudziui nubodo klausyti Karoliaus paczius skundu kad jis ja beveik kozna diena musza ir visaip paniekineja. Karolius sau nieko isz to nedare, atsede-davo bausme keliu dienu po tam vela pacziule už plauku ats-zydavo ir su ja szluodavo grindis.

Bet szii karta sudzia parmete Karoliu ant savo keliu (o reikia zinoti kad sudzia yra daugiau kaip szesziu pedu dydzio) ir uzdave jam per sedyne su gumine paipa apie deszimts blynu. Karolius raivesi kaip kirmele, stenejo ir melde susi-mylejimo kaip kudikis, priez-damas kad daugiau nemusz savo pacziules. Ant galo sudzia paleido Karoliu ir kaip rodos Karolius daugiau nestos priesz sudzia kuris priezadejo vela su juom panasziai pasielgt jeigu kada vela priesz ji pasirodys už sumuszima savo moteres.

Tiktai vienas isz szimto tukstancziu žmonių susilaukia szimto metu amžiaus.

SUDEGINO VAIKUS

Tevas Isz Netycziu Mete Deganti Gazolina Ant Vaiku; Sudege Ant Smert

Buffalo, N. Y. — Mikolas Jasinski priezadejo savo vaikams, Mikolukui, 8 metu ir Vincukui 6 metu, nuvežti pas ju bobute in Dunkerka. Abiems vaikams pirko naujas drapanas ir vaikai su nekantrumu lauke iszvažiavimo. Nedelioje munejo parengti automobiliu in gara-dziu, naudodamas karbaidine lempuke su kuria apžiurinejo automobiliu. Tame deganti lempuke impuole in viedra gazolino kuris tuojaus ir užsidege. Tevas bijodamas kad nekiltu eksplozija, pagriebe deganti viedra ir iszmete per duris laukan. Tame su džiaugsmu at-bego du vaikai, pasiredia, idant

parodyt tevui kaip juos ma-myte parede ant keliones bet buvo tai netiketa kelione ant... kapiniu.

Tevas mesdamas deganti gazolina, tiesiog užmete ant at-begancziu vaiku kurie visai nemate jo. Suriko nesavu balsu nelaimingas tevas bet jau buvo per velu. Abudu vaiku-cziai pastoję gyvoms žibintams. Norints tevas stengies užgesinti liepsna ant vaiku bet negalejo ir pats balsei apsidegino rankas, veida ir kitas dalis kuno. Abudu vaikai mire baisesio kancziuose ligonbuteje ir iszkeliavo už triju dienu ant kapiniu.

Kas Girdet

Profesorius Charles Ellis iš Illinois universiteto ap-
raszineja apie akyva atsiki-
ma kas kizasi prijautimu
žveriui. Jis raszo: “Vienas iš
mamno studentu išaugino
juodvarni kuri in laika puse
meto iszmokino daugeli daine-
liu taip kad pauksztis gieda
jas graži ir aiskiei. Visi gere-
josi iš paukszczio ir stebejosi
juomi labai.

Studentas padovanojo taji
pauksztis savo seserei o kada
atrankydavo ja tai jau priesz
jo atvažiavima per keles va-
landas pauksztis nepaprastai
elgdavosi, nustodavo giedoti ir
rodos ko tai lauke. Pauksztis
szelo kletkoje ir tiktai tada ap-
simalszydavo kada brolis inei-
davo in stuba. Laike kitu ban-
dymu pasirode kad pauksztis
atmindavo kada atvažinos sve-
czias.

Kożnas žmogus dirbantis
smegenimis ar fiziskai, priva-
lo sau tureti atmintyje kad ga-
li dirbti bet tasai, kuris pra-
leidejine savo gyvenima be jo-
kios naudos, privalo buti laiko-
mas už dykaduoni kuris paren-
gineja sau kelia prapulties.

Ir tas mažai turi vertes del
visuomenes kuris dirba bet ru-
pinasi tik apie pats save. Ko-
nas atejo ant szio svieto su pa-
skirtu tikslu, ne tiek del naudos
savo szejmynos bet del savo ar-
timo ir visuomenes.

Žmogus, kuris rupinasi vien
tik apie savo laba, yra sav-my-
šis, kuris nieko nepaszvenčia
kitu gero, norints pasiszven-
čimas del kitu gero yra didžiau-
sias pasidarbavimas del savo
artimo. Jeigu ne darbas, kan-
trybe ir pasiszventimas del ki-
tu tai musu gyvenimas butu
tuszczias ir neatsiskirtu nuo
žverisko gyvenimo.

Kas pergyveno in nukentejo
daug, tasai padare viska kas
tik buvo jo galybeje idant savo
artimui palengvint jo kenteji-
me.

Jeigu kiti žmones turetu iš-
pildyt už mus visus privalu-
mus, tai musu gyvenimas del
visuomenes butu tuszczias ir
be tikslo.

Sziadien motereles užsiima
visokiais darbais su pasekme.
Moteris galima užtikti viso-
kinose bizniuose, amatuose ir
remeslu. Bet mažai kas girde-
jo kad dukters silpnosios ly-
ties užsimtu kalvysta. Bet at-
sirado moterele kuri užsiima
tuom amatu o ji yra Mrs. Ella
Marshall, kuri tulam miestely-
je Spottstown, Pa., geriausia
izskala lencingus ir kitus ukisz-
kus padarus ir reikalingus da-
lykus del aplinkiniu gyvento-
ju. Lyg sziam laikui motere-
les tiktai kale lepciugus meiles
kuju arba apsigedimn. Kas ži-
no ar lenciuagai izskalti per ran-
kele Mrs. Marshall yra lengves-
ni už moterystes luomo lenciu-
gus?..

Elzbieta Cunningham, iš St.
Louis, su užtvirtinimu dange-
lio dvasiszkuju visokiui izpa-
žinimu, mano investiti potereli
kuri užvardino “Svietiniu
Aniulu Dievo” ir bus žino-
mas kaip: “Garbe Dievui ant
Augsztybiu, o ant svieto paka-
jus ir geros valios del žmoni-
jos,” kuri privalo tankiai at-

kalbėti sziadien visi žmones
idant tokiu budu iszpraszyti
pakaju ant svieto tarp visu
žmoniū.

Anglischka kalba pradejo
stebetinai prasiplatinet po vi-
sa svietu ir paeme pirmbe vi-
sur. Pranaszanjama kad už
ckies 50 metu visas svietas
kalbes Anglischkai. Antra dau-
giausia prasiplatiniusi kalba
yra Rusischka bet toji kalba
mažai zenklina. Trečia kalba
yra Iszpanischka kokia kalba ir
naudoja visos republikos Piet-
nej Amerikoje ir jos kolonijos.
Po teisybei daugiausia žmones
kalba Kinischkai nes ju yra
daugiausia ant svieto bet toji
kalba nekerszina pervirszinti
Anglischka kalba.

Ant svieto turime visokiū
burtu ir stebuklingu daigtu. O
ant galo atsirado ir stebuklin-
ga paduszka kuri gražina, kal-
ba, gieda, szvilpia ir t.t., — žo-
džiu, yra tai radio—paduszka.
Yra tai naujais iszradimas
“reidio-technikos.” Iszradejai
padare mažą reidio aparata ku-
ri indejo in paduszka o nova-
laezka duoda balsą ir priima.
Tik supraskie, žmogau, nau-
dinguma tokios paduszkos.
Žmogus, parejas iš darbo pa-
šlcs, atsigula ant paduszkos
ir... girdi visokiū koncertus
isz Amerikos, Paryžiaus, Vied-
niaus ir kitu daliū svieto ir ve-
liausias žinias apie kare — žo-
džiu visas svietas in ji kalba
per taip mažą aparata padusz-
koje.

Jeigu kam nuplyszta padai
czeveryku tai neiname pas
krianeziū idant juos pataisyti
o su suplyszusiomis drapanom
neiname pas sziaucziū. Tas
pats ir su kitais gyvenimu rei-
kalais, maisto ne einame pirkti
in apiieka o su laikrodeliu ne-
einame pas kalvi o pakausti
arkli nevedam pas auksoiū.

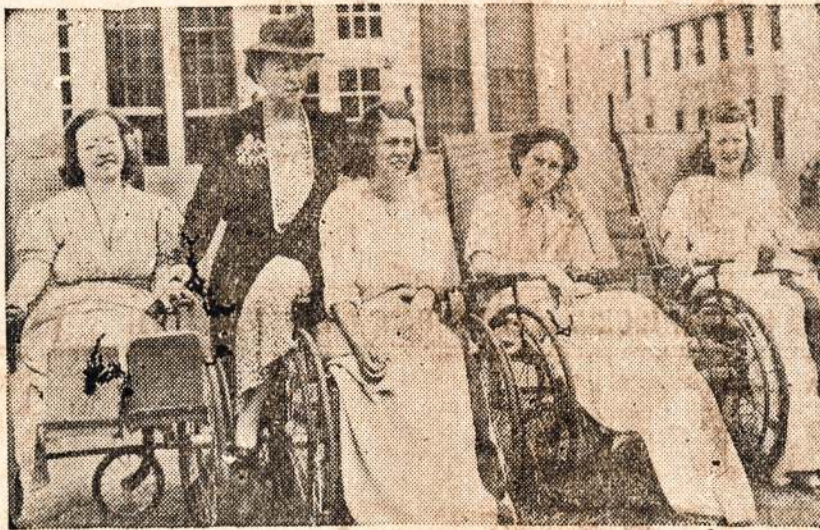
O bet randasi daug žmoniū
kurie nesilaiko tinkamo budo
jeigu lytis ju sveikatos ir gy-
vasties ju mylimos szejmynos.
Nieka žmotes taip nepanieki-
na kaip savo sveikata. Kada
nupula ant sveikatos ne eina
pas daktara del rodos kuris dau-
geli metu prasedejo kolegijū
prie knygu ir praleido da kelis
metus praktikudamas ligo-
buteje bet eina pas uždetojus,
raganius, apgavikus ir kitas
kurie neturi mažiausio supra-
timo apie daktariszka moksla
manydami kad toki pagialbes
jiems daugiau kaip daktarai.

Kada toki kenezia ant akiū,
tas brangiausias skarbas žmo-
gaus — vietoje eiti pas okulis-
ta (akiu daktara) kad isztyri-
netu liga akiū, tai nueina pas
koki ten perloriū ir nusiperka
sau akulorius kurie da arsziau
pagadina akis.

Yra in tokiu žmoniū kurie bi-
jo daktaro kaip velnio, many-
dami kad jis yra ju didžiausias
nevidonas. Bet dalykas visai
kitai stovi. Nesiranda tokio
daktaro kuris, užbaiges dakta-
riszka moksla, butu nevidonu
ligonio, kuris tydzia pratestu
liga idant pinigiszka pasinau-
doti iš szejganezio. Tokius da-
lykus reikia sau iszmuszti iš
pakauszio.

“Naujienu” ir “Draugas”
paskelbe žinia apie mirti seno
Amerikezio, Stanislovo O’-
Braiczio, Chicago, apie kuri
raszo sekancziai: “O’Bratlis
buvo vienas iš seniausių Lie-

PO DVIYLIA DIENU ANT MARIU

Ju laivas torpeduotas 400 myliu tolimo nuo Greenlan-
dijos kada plauke in Anglija, szitos dažiretijos ligoniū
laimingai atplauke in Norfolk, Va., po pertuvimui per
dvylika dienu ant Atlantiko mariu, mažoje huoteleje. Ant
galo likos pamtos per Amerikoniszka kariszka laiva ir
atvezts laimingai adgal in Amerika.

tuviū imigrantu Amerikoje nes
szioje szalyje iszgyvenō suvirsz
60 metu, atvykes 1880 metu in
maža miesteli, Wanamie, Pa.”

Redaktorius “Saules” F. W.
Boezkauskas gerai pažinojo
velioni kada gyveno Plymouth,
Pa. Redaktorius “Saules” pra-
lenke taji rekorda nes atplauke
in Amerika su tevais 1879 me-
te, turedamas 5 metus amžiaus
ir gyvena ezionais jau 62 me-
tus. Plauke per mares per 28
dienes, ant žeglinio laivo.

Kas pralenks taji rekorda?

S. F. B. MORSE, TELEGRAFO ISZRADEJAS

Dailės nuostolis buvo moks-
lo laimejimas, kuomet Samuel
Finley Breese Morse apleidō
viska ir emesi už elektros nes
jo tyrinejimas ir iszradimai jo-
je srityje buvo apvainikuoti
neiszpasakytu pasisekimu.
Sziū metu Balandžio 27 d.
buvo minima 150 suaktsis jo
gimimo ir jis gerbtas kaip el-
ektromagneinio telegrafo isz-
radejas.

Jis gime Charlestown, Mas-
sachusetts, 1791 m. Sunus Rev.
Jebediah Morse. Jo tevas netik
buvo dvasiszkas žmogus bet ir
garsus geografas. Jo “geogra-
fiszkos sukrankos” buvo savo
ruszies aiskiausias ir pradzio-
je devyniolikio szimtmezio
priimtos ir vartojamos Ame-
rikos mokyklose.

Morse isz prigimties buvo
iszradejas ir model visas pasau-
lis geriaus žino varda S. Morse
telegrafo iszradejo ir ne tapy-
tojo.

Morse buvo pasekmingas ta-
pytojas ir vienas jo skulpturi-
niū veikalu užsielnijo auksini
medali Londone. Kaip tapyto-
jas jis zarejo puikia reputaci-
ja New Yorke kur jis insteige
draugyste kuri veliaus tapo
National Academy of Design ir
jis jos prezidentu buvo per 16
metu.

Bet viena karta gryždamas
isz Europos susiejo su keliais
draugais mokslininkais. Vienas
draugas eksperimentavo su
elektromagnetiniais reiszki-
niais, isztikro naujas stebuk-
las. Morse buvo taip sužavetas
tais pasikalbejimais jog jis
mete dailę ir domejosi elektra.

Morse buvo 41 metu amžiaus
kuomet 1832m. rimtai studija-
vo elektra. Už triju metu jis in-
rengė jo pirma telegrafo apara-
ta New Yorko universitete. Ne-
patenkintas, jis savo iszradi-
ma tobulino ir vis gerino ir 18-
37 m. jis iszsieme patenta savo

iszradimni.

Prasidejo penkiu metu kova
del pripažinimo. Daug intek-
mingu žmoniū mane jog buvo
puikus sapnas. Jis prasze pa-
ramos nuo Kongreso intaisyti
linija tarpe Washingtono ir
Baltimores. Kongresas ignora-
vo ta jo praszyna. Jis vela isz-
vyko Europon, tikedamas rasti
geresnes kooperacijas Anglijoje
ar Francijoje. Bet ir ten nerado
paramos. Per keturis metus vi-
sur vyko iszskodamas finans-
nes paramos. Kovo 3 d., 1843m.
paskutiniame Kongreso pose-
dyje jo praszymas iszskausy-
tas. Ta vakara neiszpasakytai
nusimines Morse nuejo gukti.
Atsikeles sekama ryta sužinojo
jog Kongresas jam paskyre
\$30,000. jo aparato iszbandy-
mams.

Telegrafo linija tarpe Wash-
ingtono ir Baltimores intaisyta
1844m. Isz Jung. Valstiju Auk-
szeziausio Teismo kambario,
pirma žinia buvo perduota. Pir-
mi žodžiai — “Ka Dievas
iszdirbo.” (What God has
Wrought). Žinia aiskiai gau-
ta Baltimoreje Gegužes 24 d.,
1844 m. Elektromagnetinis te-
legrafas ir Morse sistema buvo
pasekmingi.

Tai buvo sensacija mokslo
srityje. Seke Europoje žiniu
perdavimas telegrafu. Ir Morse
telegrafas patobulintas pasiro-
de visame pasaulyje.
Morse tapo jo laiko garsiausiu
žmogumi. Yale apteike jam
laipsni. Turkijos sultanas pa-
siunte deimantine dekoracija.
Rusijos caras ir Austrijos im-
peratorius dave auksinius me-
dalius. Francija, Danija ir Isz-
panija dave jam garbes kry-
žius. Kitos Europos szalys jam
pasiunte 200,000 franku, pini-
gais.

Kiti iszradejai eksperimen-
tavo su iszradimais pagreitinti
susineszimus ir visokos provos
už patento teises iszbaige pini-
gus kuriuos Morse gavo nuo jo
iszradimo. Bet nepaisant kitu
iszradeju tolesniū darbu, Mor-
se yra pripažintas kaip iszra-
dejas sistemos, kuri nesza jo
varda ir kaip pionierius tele-
grafinio susineszimo.

Jis taipgi intaise pirma sub-
marino telegrafo linija New
Yorko uoste.

Jis mire Balandžio 21 d., 18-
72 m.

Telegrafas paprastai vartoja
savo zenklus — taszkas ir
bruksznelius. Dabartiniu laiku
telegrafu galima susikalbėti su
bet szalyje kur tik yra telegra-
fo priemimo stotys.

— Common Council For Amer. Unity

SKAITYKIT! ‘SAULE’ PLATINKIT!

SU PACZIA :: :: SUSIPYKO

— Trauk jus velniai! Parei-
ni isz darbo alkanas, kai szuo o
jie, velnias žino kuo szeria!
Prick tam ir pastebeti negali-
ma! Pastebesi ir tuoju verks-
mas, aszaros! Tegul asz būnu
prakeiktas už tai, kad apsi-
džiau!

Pasakes tai, vyrras mete
szaukszta in torielka. Jis pa-
szoko ant koju ir inbeges in sa-
vo kambari užtrenke duris. Pa-
ti pravirko ir taip-gi paejo nuo
stalo. Pietus užsibaige.

Vyrras inejas savo kambarin
iszsties ant sofos.

“Velnias tau liepe ženyti! —
pamaste jis. — Geras “szej-
myninis” gyvenimas, nera ka-
sakyti! Nesuspejan apsivesti,
kaip jau norisi nusizudyti!”

Penkiolikai minutu prabegus
už duru pasigirdo tylus žings-
niai...

“Visuomet taip... Iszjuoke,
paniekimo o dabar apie duris
vaikszezioja, nori taikintis...
Iszgraus! Greicziau pasikar-
siu bet nesilaikinsiu!”

Durys tyluteliai atsidare.
Kas tai nedrasiais žingsniais
ejo sofos link.

“Gerai!” — pamane, —
“Praszky atleidimo, melsk,
verk... Nieko negelbes! Velnio
aki gausi! Nei vieno žodžio ne-
iszstarsiū, nors numirk... Sztai
miegu ir kalbėti nemoriu!”

Vyrras paslepe galva padusz-
koje ir pradejo knarkti bet vy-
rai taip jau silpni, kaip ir mo-
ters. Juos lengva suminkszti-
ti. Pajutes prie nugaros szilta
kuna, vyrras atakliai pasi-
trike ir spyre koja.

“Taip... Dabar mes lendame,
glaudžiames... Greit pradesime
in peti buczinoti, ant keliu at-
siklaupus maldauti. Negaliū
pakensti tokiu dalyku!... Vie-
nok, reikes jai dovanoti. Jos
padejime pavojinga nerimauti.
Pakankinsiu kokia valanda,
nubausiu ir atleisiū...”

Prie pat jo ausies pasigirdo
dusavimas. Paskui kitas, tre-
czias... Vyrras pajuto ant savo
peties dasilytejima mažos ran-
kutes.

“Na, Dievas su ja! Dovanu-
siu paskutini karta. Užteks
kankinti ja, vargsze! Tuo la-
biau, kad asz pats kaltas! Del
nieku maiszta pakeliau... Na,
gana, mano mažyte!”

Vyrras isztiesė ranka ir apka-
bino szilta kuna.

— Tfu!

Szale jo gulejo didelis szuo
“Dianka.”

SKAITYKIT
“SAULE”
PLATINKIT!

Naujas Lietuviszkas SAP NORIUS

Naujas Didelis Sapnoriū
160 puslapiū, su dangybe
nauju paveiksliū, iszaisz-
kina visokiū sapnus, ko-
kias žmogus gali sapnuot.
Knyga puikiai drucziai
apdaryta, kietais audekli-
neis apdarais. Preke su
nusiuntimu, Tiktai \$1.00.

SAULE, MAHANOY CITY, PA.

SKAITYKIT! ‘SAULE’ PLATINKIT!

GERAS DEL SAVO DRAUGU, BET NE DEL SAVO TEVYNES

— Kad gert tai gert! Hei bar-
tenderi, duokite visiems po sku-
neri alaus!

Bar.tenderis pastate, kaip
matai, deszimts stiklu alaus
ant baro, jau trezciu sykiu nes
fundino Misteris Džinkaitis o
reikia žinot kad sziadien buvo
pede.

— Sveiks, Džinkaiti! — su-
szuko isz visu kampu saliuo.
— Ir deszimts gerkiū nurijo
alu.

— Džinkaitis atsake kożnam
ir džiaugesi kad apie ji stovi
tiek daug “geru draugu” o
prick tam jis norejo pasirodyt
duosnus nes ir arti stovejo bo-
sas kuris gere alu isz bonku-
eziū ir imdavo geriausius ciga-
rus.

Po teisybei, sunku buvo su-
rasti tokio gero ir szirdingo
žmogelio kokiū buvo Džinkai-
tis. Paskutinius marszkinius
atiduo tu jis jeigu kas nuo jo
papraszytu o da jeigu buvo isz-
geres kelis stiklelius guzutes o
jeigu ji kas prigirdydavo tai
galima ji ir ant duonos užtepti.

Kampelyje saliuo stovejo
kokis tai žmogelis kuris iszge-
res stikla alaus, už kuri pats
użmokejo, klause akyvai links-
mu draugu, ant galo prisiarti-
no su kokia tai bleszine ranko-
je kalbedamas:

— Jau tiek girdžiu apie
szirdi pono Džinkaiczio kad in-
sidrasinau prisiartinti ir pa-
praszyt ar nepaaukautumei ke-
lis centus ant musu broliū nu-
kentejusiu nuo kares. Žinote
kad sziadien Lietuviū Diena
musu apylimkeje ir asz renku
aukas del ju.

Susirinkia dirstelejo ant ka-
lektoriū antirpia.

— Gana jau to ubagavimo!
Ar da žmogus negana jau pri-
aukavo? Tik duok ir duok!

— Asz kalbu in pono Džin-
kaiti, ne in tave, — atsake ka-
lektoriū.

— Eik po velniu! Nes kaip
asz tau duosiu auka tai persi-
versis tris sykius su savo ble-
szine! — suriko ant jo “szir-
dingas” ir “geras” misteris
Džinkaitis. Paszol von! su savo
bleszine!

Ir da syki užfundino susirin-
kusiems drangams kurie gyre
savo bode lyg lubu už toki
fain spyzeju.

Tas dejosi Scranton, Pa.
Pravarde to žmogaus permai-
nem ant Džinkaiczio nes gal su-
sipras ir permainys savo buda
ir daugiau atsimins ant savo
nelaimingu broliū Lietuvoje.

— F.

SKAITYKIT! ‘SAULE’ PLATINKIT!

SKAITYKIT! ‘SAULE’ PLATINKIT!

SKAITYKIT! ‘SAULE’ PLATINKIT!

SKAITYKIT! ‘SAULE’ PLATINKIT!

SKAITYKIT! ‘SAULE’ PLATINKIT!

SKAITYKIT! ‘SAULE’ PLATINKIT!

SKAITYKIT! ‘SAULE’ PLATINKIT!

SKAITYKIT! ‘SAULE’ PLATINKIT!

SKAITYKIT! ‘SAULE’ PLATINKIT!

SKAITYKIT! ‘SAULE’ PLATINKIT!

SKAITYKIT! ‘SAULE’ PLATINKIT!

SKAITYKIT! ‘SAULE’ PLATINKIT!

SKAITYKIT! ‘SAULE’ PLATINKIT!

A - B - CELA

arba pradžia
SKAITYMO
...ir...
RASZYMO

64 pus., Did. 5x7col.
Tiktai, 10c.

“SAULE”
MAHANOY CITY, PA.

ISTORIJE

apie Ila isz ma-
iszso iszlinis, Al-
yva in virszu iszkils, Kaip už-
laikyti sveikata ir apsaugoti
szejmynele nuo lygu, Verta Ne-
użmirszt, Kaip dagyvent 100
metu, Pamokinimai, Apie boba
ka negalejo savo liezuvio su-
laikyti, Leibaus gimoras, Gir-
tuoklis Jurgis, Kaip pažint at-
maina oro, Ozka isz Dzukijos,
Geros rodos, Gailinga ypata,
Galybe Meiles, Juokai, Ragan-
iszka Lazdele, Teisybes ir Bo-
ba kaip ir visos Bobos. 15c.

SAULE PUBLISHING CO.,
MAHANOY CITY, PA. U.S.A.

SKAITYKIT! ‘SAULE’ PLATINKIT!

Adresus Gyvenizo

Tieji kurie persikrausto in
kitas vietas arba iszvažiuoja in
kitus miestus ant apsigyveni-
no ir geidžia kad jiems ‘Saule’
eitu be pertraukos, kada maino
savo adresus tai tegul neu-
mirszta paduoti ir savo sena
adresa, kur kitados gyveno,
nes kitaip negalesime surasti
kur tokis žmogus gyvena. To-
del, jaigu permainote savo gy-
venimo vieta, raszant in redys-
te kad permainyti Jusū adresa,
paduokite taipgi ir savo sena
adresa, o tuom palengvinsite
mums darba ir daug ergelio!

PUIKI FARMA ANT PARDAVIMO.

Puiki farma ant pardavimo,
susidedanti isz 80 akieriū, du
namai, geroj vietoj, užgyventa
per Lietuvius, 4½ mylios nuo
sztoru in gazolino stoczū, tvar-
tas ir visztinyzcia. Mokykla
skersai kelia nuo farmos, geri
kelei, elektrikine szviesa ir te-
lefonas, giria ant kurio ir mal-
ku, puikus ezerukas su žuvimi.
Loenininkas parduoda isz prie-
zasties blogos sveikatos ir ne-
galejimo prižiureti farmos.
Parsiduos užganadinancziai,
raszkykite ant adresu:
John Randall,
Rt. No. 3, Scottville, Mich.
3-4-19)

L. TRASKAUSKAS LIETUVISZKAS GRABORIUS

Isdoja kunus numireliū. Pasam-
dą automobilis del laidotuviū, Kric-
Vestuviū in kitokiū reikalams.
Bell Telefono Numeras 78

520 W. Centre St. Mahanoy City

A-L-E-N-U-T-E

Begyje pereitu vakaciju nu-
vaziavau in kaime pas savo de-
de, keidamas per pora vasa-
ros menesiu pasileti. Buvo
labai nuvarges nes iszdavine-
jau paskutini egzamina ant
daktaro; gaves diploma ir at-
likes daktariszkaja prisiega,
iszvaziavau, kad del mano li-
guistu plaucziu rasti szviezia
kaimiszka ora, pilna kvapsni-
mi szieno ir nokstancziu rugiu.
Megdavau buti draugysteje
mano pus-seseres Alenutes,
megdavau ziureti in jos juo-
dasias akutes, klausyti jos mu-
zikos ir giedojimo.

Pirmosios dienos praejo grei-
tai. Pradejau atsigalvelinoti.
Jan pora kartu drauge su Ale-
nute iszjojome pajodineti, po-
ra kartu sukinejusi drauge su
ja apie ukiszkus renkalus o net
dirstelejau drauge su ja in ke-
leta ukiszkuju grinteliu.

Stebetina tai buvo mergina!
Jos juodose akyse tokia ug-
nis zeredavo o kartais vela ro-
desi taip buvo atsalsusiomis,
kad galejo kozna karszeiausi-
ji zodi suszaldyti tarp lupu.

Bet ne apie tai asz ketinau
pasakoti.

Viena diena mudu snekejo-
me gana traszkiai. Eirzinau
Alenute kad ji yra sutverta del
reformavojimo zmonijos — ji
vzkaitusi, su zerineziomis, kaip
zvalgzdes, akimis, sake kad
tikrai noretu visus nemokan-
cius skaityti surinkti in viena
didele troba ir tenai juos mo-
kinti, mokinti, mokinti!

Juokiansi isz karszeiaivi-
mosi Alenutes kas vienas labai
jai patikdavo o ji trepsio su
kojute ir inpykusi sake:

— Jus tenai, tame jusu uni-
versite abelo gyvenimo no-
rite ar ka — isznyksia pas jus
savzintis kad esate dalimis tik-
tai vieno retezio. Perstojate
zmonimis buti!

Trupuči inezintas taja nuo-
mone merginos, norejau jai pa-
aiszkinti, kad ji klysta, kaip
tame per sodo duresles inbegu
vaikiszcas Prany. Nublan-
kes buvo kaip drobė, drebejo
tarytum drugio krecziamas.

— Cholera... cholera kai-
me... prastenejo.

— Kur?! — suriko Alenute.
— Pas Baltrus. Mariute ap-
sirgo!

— Norėjau iszklausineti
Pranio isz kur tai atsirado ir
kurinomi daigtu in tenai reikia
eiti bet neigu jis spejo man vis-
ka iszpaskoti, inbegu Alenute
su ragažele rankoje.

— Eik szia, — isztare grie-
dama mane uz rankos.

— Kaip tai! Tu! kas vela?!
Niekados to nepavelsiu! o tu
ko tenai? Kad pati apsirgtu-
mei!!

Pecziasis patrauke.
— Et, nesznekek, — isztare
ruseziai — negaiszaukime!

Bet asz negalejau tai pavyli-
ti; pradejau praszyti, atkalbi-
neti, pagaliaus stacziai palie-
piau likti — bet ji vietoje ats-
akymo, isztrauke ranka ir nuejo
taip greitai kad vos galejau
spėti paskui ja.

Sunkus, dvokiantis oras su-
simaisze su garavimais viralu
ir kvapavimais zmoniu bet
kvapsni ruteliu uz abrozuo
dziustancziu zoliu, muszesi
man in genkle. Alenute jau bu-
vo pasilenkusi ties guoliu, ku-
riame raicziojosi isz kaneziu

jauna aszuoniolikos metu mer-
gina, paeme jos ranka ir tryne
savosiose.

Asz, kaip daktaras, atslin-
kau paskui Alenute ir prisiar-
tinau prie serganczios. Tuojau
pažinan kad tai buvo cholera.
Apsidairiau aplinkui — pirm-
negu pasiuntinys pargryztu isz
aptiekos, jau galetu buti per
velu.

Tame Alenute pradejo imti
isz ragaželes visokias bonku-
tes. Su dziaugsmu pamacziau
kad jos aptiekėje radosi vis-
ko, ko szioje valandoje man bu-
vo reikalinga. Kauliniu peilu-
ku praskecziau sukastus dantis
merginos, inpyliau in burna ke-
leta laszu vaistu ir sziltu spiri-
tu pradejau trinti jos rankas.

Per pusantros adynos dvi-
se gyncime mergina nuo myrio ku-
ris rodesi jau neiszvengiamu.
Per tas pusantros adynos nieko
nemacziau pries save apart
serganczios merginos kuri ra-
icziojosi guolyje isz skandeji-
mo. Nemislyjau apie Alenute,
nei ant mistli neatejo kad ji ga-
li uzsikresti. Nigirdejau de-
javimu bei zliumbimu motinos ir
sesers serganczios, kurios zo-
dziais garbste sededamos ker-
cejoje, nesiskubindamos vienok
in pagialba.

Pagaliaus pargryzo raitasis
pasiuntinys isz aptiekos, parve-
ze vaistu pagal recepta ir tuju
indavus, serganczioji sziek tiek
apytko. Atsidusau. Pirmoji ma-
no mislis buvo apie Alenute.

— Atsitrauk, — sakiau, —
isztek isz ezionai, pasigailek
pati saves.

— Nesibaimink, — atsake
ramiai, — man nieko nebus.
Asz esmiu ezionai neatbutinai
reikalinga.

Apsidairiau aplinkui.
Zemoje, troszkioje grintele-
je vaikszeciojo sau visztos, per
priemene tvartas, isz kurio
verzesi szvinksziantis dvokas.

Ant pezciaus baltavo szviesios
galvutes vaikiszeciu kurie ten
uzsirange, bailiomis akimis in
mus zurejo. Grincioje, prieme-
neje ir ties langais buvo pilna
kaiminku kurios subego isz-
girde apie tai ir isz anksto ra-
mino garbstanczia motina,
aiszkindamos jai kad isz Ma-
riutes ir taip jau nieko nebus.

— Oro! — surikau. — Oro
ezionai reikia neatbutinai!

Buvo Nelaisveje Izspanijoje

Juzefina Winter, 25 metu
Amerikonka, varytoja ambu-
lanso, likos areststavota Fi-
gueroj, Izspanijoje, nuziure-
ta kaip sznipe ir laikyta ka-
lejime per vienuolika dienu
pakol ja paleido ant paliepi-
mo valdzios.

Alenute publesi prie lango
bet mazytis, aprukes langelis
buvo suvisai neatdaromas.
Langelis buvo su vinimi uzkal-
tas. Bet druta ranka mano pus-
sesere veikiai iszlupo taja ne-
laimingaja vini. Srove kvaps-
naus, tyro oro insiverze in grin-
czia.

Alenute apsisuko ir veikiai
papraste iszeiti visu kumecziu
kurios buvo ja apstoja praszy-
damos kad duotu balto audek-
lo ant mirtinu marszkinu ir
naujas paneziakas sergancziai.

Mergina paliepe joms tyleti
tvirtindama kad Mariute tiks
gyva. Kumutes nelabai in tuos
zodzius tikedamos, galvomis
krate, sakydamos kad vis jau
nieko isz jos nebus. Veltu ir asz,
kaipo daktaras, inkalbinejau,
kad pavojus perejo, motina ne-
atbutinai norejo siuti mirtinus
marszkinus o sesuo rinkti ge-
les del pakaiszymo.

Alenute atsitrauke nuo ju ir
pargryzo in grinczia, kurioje
dabar nieko nebuvo. Iszruke ja
dikeziai uksusu, liepe atneszi
szviezio szieno, kad pakloti —
ant jo paguldeme mergina, ku-
ri veikiai ir uzmingo. Pavojus
visiszkai praėjo.

Alenute isake motinai kad
saugok Dieve! suvisai nieko
merginai in burna neduotu ir
nieko prie jos neleistu.

— Pamykite, anei szaukszo
viralo, nesa tai jai galetu uz-
kenkti. Vaikus ant nakties
taipgi isz grinczios iszkrasty-
kite.

Baltruviene prizadejo kad
jos paklausys kaip savo tikros
moezios. Nuosjrdziai mumis
dekavojo uz pagialba ir uz ge-
ras szirdis. Asz stacziai reika-
lavau kad Alenute tuojau per-
sirengtu ir apsipraustu sziltu
uksusu. Paklause ji manes ir
po valandelei atejo pas mus.
Tuomi tarpu apsakiau dedei
mano stebėjimasi ir nekantan-
tuma, kad Alenute bereikalo
galo uzsikresti per neatsargu-
ma. Bet vietoje pripazinti tei-
singuma mano zodziam, dede
galiai nusiszypsujo:

— Ka nori, vaike, — atsilie-
pe jis, — mes ezionai stovime
tarsi ant sargybos. Mums szal-
intiesi nevale.

Alenute ta vakara buvo nu-
blankusi, matyt buvo nuvargi-
ma. Mažai snekejo — ir asz
taip-gi tylejau. Zodziai jos, de-
des, taip-gi ir tai, ka macziau,
daug man visoki misli atga-
beno. Tiesa, ji tenai buvo ne-
atbutinai reikalinga — o vie-
nok, kaip tai mažai yra mergi-
nu kurios taip butu pasielgia
kaip ji.

Vakare uzejau dar in grinte-
le. Mariute ramiai miegojo.
Pradejau jos motinai pasakoti
kad jeigu kas privalgys gerai
agurku o paskui surgusio pie-
no, gali net cholera gauti — bet
ji galva kraipe sakydama kad
tai poniszki naravijimai.

Apie vidudieni kalbinau Ale-
nute joti drauge su manim pra-
sijodinti — kaip tame inpuole
in namus sesuo Mariutes.

— Beda! beda! — suriko —
Mariute jau mirszta!

Be skrybeles iszbegau teki-
nas. Prie grinczios stovėjo su-
sigrudusi govieda zliumbian-
ciu kumecziu. Inbegau in grin-
czia — Mariute raicziojosi bai-
siose kancziose. Pradejau trin-
ti jos rankas, daviau vaistu bet
sopuliai menustojau. Inbegu Ale-
nute ir pradejo man gelbeti.
Veikei jos akys uzimate puse
nugrauzto rugsztas obuolio,
gulinezio lovoje.

— Kas tai yra?! — suszukan-
umai, — ar tai tu valgei, Ma-
riute?

Ji, negaledama kalbeti, gal-
va linktejo kad taip.

Net surikau iszsigandes ir
perszirdes. Iszbegau ant kiemo
ir pradejau kelioti Baltruvie-
ne. Ji ziurejo in mane akis isz-
putusi.

— Ir ka tai tamsta kalbi! —
Juk tai yra szventintas obu-
lys! Asz juk ant to ir daviau
kad jai butu geriau! — suszu-
ko pagaliau inszirdusi.

— Ir uzmuszete mergina! —
ziaurei pasake Alenute kuri to-
je valandoje pasirode tarp du-
riu.

Veidas Baltruvieneis uzkaito
piktumui, perszegnojo.

— Ar zinote! — suszuko, —
juk tai nuodeme taip kalbeti o
net ir klausytis to! Kaip tai
szventas obuolys galetu uzo-
kenkti? Ot — taip jau jai buvo
paskirta ir gana! Oj! nelaimin-
ga asz, varginga sieratele, var-
ginga!

Ir galiliai pradejo zodziais
garbstyti.

Jau nieko pagelbeti nebuvo
galima. Mariute dar ta paczia
diena numire.

Gryzdamas namo po jos pa-
laidojimo tiktai tada supratau
del ko mano pus-sesere Alenu-
te nori visus nemokanczios
skaityti, surinkusi in viena di-
dele mokslaine mokyti, mokyti,
mokyti!

Paukszteliu Giesmeles

Tarnaite meldzia savo po-
no kad ja paliuosuotu taji
vakara kalbedama:

— Norecziau iszeiti szu va-
kara in parka pasiklaustyti
paukszteliu giedojimo.

— Gerai, mano miela, tik
neimkie mano cigarus isz
stalcziaus, kaip tai padarei
ana vakara nes pauksztelei
neruko.

ISTORIJE apie Gregorius,

Isz Numirusiu
Prisikele, Dorybe Veda In Lai-
me, Szaltzaitai ir Debeselis

25c
"SAULE" - MAHANOV CITY, PA.

"Vieszpatie, Pasilik su Mumis, nes Artinas Vakaras"

MALDA KNYGE

Krikszcionims Katalikams
su maldomis ir pamokinimais
ant visu metu ir kiekvienam
reikalui priderinta su Giesme-
mis. Dideles litaros. Gražais
apdarais. Labai paranki kny-
ga del tu, kurie turi silpnas a-
kis, nes nereikia akuloriu skai-
tant szia mald-knyge. 4 col. x
5 1/2 coliu didumas, 592 pusla-
piu. PREKE \$2.50.

SAULE PUBLISHING CO.,
MAHANOV CITY, PA.

3 ISTORIJS apie Irlan-

da arba
Nekaltybe Suspausta, Rober-
tas Velnias ir Medejus.

25c
SAULE PUBLISHING CO.,
MAHANOV CITY, PA. U.S.A.

BALTRUVIENE

Vasara uzstoju ir sziluma,
Pauksztelei garsina Dievo
diduma,

Paklausykite manes,
malonekit,

Jau pradedu — klausykite:
O priesz vyrus savo,

Kaip katinaites malonios,
Po skribliu jum nupirks,
Ir labai puikie paredys

— Ant vasaros.

Ant parku vaziuosim,
Bulvarais vaikszezosim,
Daugelis svieto mus matys,
"Naujo stailo" pasakys,

— Musu dreses.

Szokti kas iszeisim,
Labai smarkei eisim,
Po platforme lakstysim,
Ir blauzdas rodysim

— Visiems

Kaip paleis nuo szokiu,
Atsiras ir tokiu,
Kurie nores pamylet,
Ir su mumis pasedet

— Ant suolu.

Gausim pasedeti,
Ir linksmai pakalbeti,
Kur sanvieziu valgysim,
Guzute ir aluti gersim

— Su vyrais.

Zinome ju malone,
Ne yra tai abejone,
Tikrai mus pasigailes,
Ir geriausiu pamyles

— Ant parko.

Dabar juos guodokim,
Isz laiko pasinaudokim,
Neduok Dieve, uzpyktu,
Visa viltis musu nueitu

— Ant niek.

Viska pagadytum,
Ka tada darytum?
Reiketu namie sedeti,
Ar uzpykus guleti

— Per vasara.

Vai tos vasaros dienos,
Mums visos yra mielos,
Kad isz namu iszeiti,
Linksmai laika praleisti

— Su svietu.

Norints jau senesne,
Bet da vis esmiu tvirtesne,
Asz savo dalaikysiu,
Ir aiskryma valgysiu

— Per vasara.

Da pajiegos yra,
Galiu permuszti vyra,
Su koczela ka turiu,
Ba da lengvai smaginu

— Rankoj.

Kad kas uzkabintu,
Isztraukti megintu,
Tai su koczela tam reztau,
Pati garsei nusijuoktau

— Kaip griutu.

Gal kaip kam nemiele,
Szitokia mano naujiena,
Jau kitaip negalin buti,
Reiketu pacziai prazuti

— Nuo niekszu.

Asz nebijau nieko,
Vien tiktai grieko,
Kuris sanzine sunkina,
Dieva musu rustina

— Geriausiu.

Ant Lietuviu Dienos pribusiu,
Su kumutems sueisiu,
Bet guzutes negersiu,
Tai ir nepasigersiu

— Kaip kitos.

Asz viska matysiu,
Ir san uziraszysiu,
Kad butu geriau padainuot,

Supradimus koznai duot
— Kas per daug.

Todel visos atsiminkit,
Dorai taja diena apsieikit,
Asz apgiuu tik doras,
O iszbaru nedoras

— Juokingai.

Bus gana dainuoti,
Turiu stuba szluoti,
Gal kumas ateis,
O ir mane iszbarti

— Uz daina.

:: CZEBATAI ::

Ne Pasaka, Bet Teisybe

Kas tai yra czebatas?

Czebatas yra padirbtas isz
60 invairiu medziagos dalyku.

Isz kur gannama medziaga
czebatams? Pasiziurejas in sa-
vo czeбата, gali drasiai pasa-
kyti jog jame matai visus ketu-
ris pasaulio krasztus.

Pradek nuo sagutes arba pa-
do. Sagute padaryta yra isz ar-
zuolo, užaugusio Pensylvani-
ja valstijos giriose. Padas ate-
jo isz galviju, užauginto Tex-
sas valstijoje. Kurka gauta isz
Pietines Amerikos, iszmirkyta
hemloke.

Ar tamstos czebatas yra pa-
darytas isz ozkos kailio? Taip
lyg atrodo bet niekas negali to
pasakyti, — ypatingai sziose
gudrumo dienose. Apatine vir-
szaus dalis yra padaryta isz
Brazilijos ozio odos; ta oda yra
iszmintu Naujojo Kaledonijo,
juodai nudažyta dažais, atga-
bentais nuo salos Jamaica ir
nuszvelninta stiklu isz Austri-
jos. Virszutine virszaus dalis
yra padaryta isz Nigerijos ozio
odos, atgabenta in Peabody ir
czia per nauja perdirbti ir isz-
baigta. Liezuviukas yra isz
avies odos. Ta avis užaugo Ar-
gentinoje. Pamuszallas isz plo-
nos odos yra padarytas isz odos
avies, kuri užaugo Australijo-
je. Ados buvo mirkytos tuma-
ke, atgabentame isz Sicilijos.

Kai kurios odos buna tepa-
mos su "riebiu likeriu," tam
tikru skystimu padarytu isz zu-
vu Labradore ir rygszeziu, pa-
gamintu naujoje Amerikos che-
miskoje laboratorijoje.

Paminejome tiktai keleta da-
lyku, kuriuos odminys vartoja
czebatu iszdirbysteje. Jis savo
slaptingame darbe vartoja dar
"divi-divi" isz Rytu Indijos,
valonija isz Turkijos, myrobo-
lana isz Indijos ir ligarobilla
dievai žino isz kokio kraszio;
jis vartoja druska isz Michiga-
no, pjūvenas isz Maine lentu
pjovyklu, kiauszinu tryniu isz
Rusijos, kranja isz Chicagos,
degra isz Francijos — ir prie to
dar keleta dalyku isz keliu ki-
tu szaliu...

Jeigu yra pasaulyje koks
žmogus — nuo Eskimosu iki
Patagonieciu, — kuris turetu
pardavimui szmota odos, jis
visados gali ja parduoti Ame-
rikonui adminiui, — mat, Ame-
rikonai perka kailius visur,
kur tiktai gauna.

Oda, isz kurios czebatas yra
padarytas, yra susiuvama siu-
lais isz Airijos linu arba isz
Georgia valstijos medvilniu.
Virvutes (laces, apvareziai)
yra padarytos isz Egipto arba
ilguju Juros Salos medvilniu.
Sagutes yra isz kaulo, perla-
muto arba popieriaus, paga-
minto Amerikoje arba Europo-
je. Akutes yra isz vario, apde-
tos celuloidu. Varis gaunama
amunicijos dirbtuvose, — jeigu
isz tenai jo kiek duodama. Cel-

uloidas gaunama isz parako
dirbtuvose.

Vinutes yra dirbamos milijo-
nais Massachusetts valstijoje,
isz plieno, kur pagamina Uni-
ted States Steel Corporation.
Norint vartoti medines vinutes,
jos gaunama isz New Hamp-
shire; tokios vinutes nedrasko
grindiu.

Isz szeriu kiauiliu, muszamu
Packingtown'e, dirbama speze-
cziai czebatams szveisti.

Tarp vidujinio ir iszlaukinio
padu randeta dalis, vadinama
Angliskai "filleriu" — tai
yra misziny gumo isz Ceylono,
supjaustytas su nafta ir sumai-
szytas su sumaltu korku Portu-
galijoje.

Vidujine pado dalis gali bu-
ti isz geros berzo zievės, aplip-
dytos plonu odos szmotu. Ga-
las pirstams gali buti ir-gi isz
odos bet veikiausia yra tai vel-
tinis, sumaisztytas su szelaku,
kad butu kietas. Tasai veltinis
yra pagamintas isz niekam ge-
resniam nebesunaudojamu vil-
nu, tankiausiai ozku, szelakas
gaunama isz taip vadinamo
"lak" medzio Indijoje.

Kurpalis, ant kurio padirba-
ma czebatas, yra pagamintas
isz klevo, užaugusio Michigano
valstijoje. Formos, pagal ku-
rias iszkerpama virszutine cze-
bato dalis, yra isz tekturos, pa-
dirbtos isz senu laikrazziu.

Baltas pamuszallas ateina isz
Mississippi valstijos; suketina-
mas jis su krakmolu isz Michi-
gano. Virszutine jo dalis buna
isz szilko, iszausto New Jersey
szilkinese audinyzio; auksi-
nei antspaudai auksas, gal bu-
ti, atėjo isz El Dorado.

Krasztai odu ir kurku nu-
szveicziamu su vaszku, kuris
gaunama isz Brazilijos; juodi-
nimui czebatu vartojama tam
tikras juodylas, kuriame daug
yra ir vaszko.

Czebato padirbimui reikia
47 atskiru dalyku. Bet mums
rodosi kad jau užtektinai ju
prirokavome...

Isz to, kas pasakytą, atrodo
lyg czia buvo kalbama ne apie
czeбата bet apie komerciale ge-
ografija, apzvelgus visus ke-
turi pasaulio kampus...

Ir visi tie dalykai vartojama
czebato padirbimui...

ANT PARDAVIMO

Po tevu mirzciai, vaikai da-
linasi palikima, delto labai pi-
giai parsiduoda namai 1233 E.
Pine uly., ir 1234 E. Market
uly., Mahanov City. Informa-
ciju kreipkites pas agenta,

A. F. ADAM,
103 W. Centre St.,
t.f.) Mahanov City, Pa.

Skaitykite "Saulę"

Neuzmirszkite Guodotini Skai-
tytojai, atilygint su prenumerata uz
laikrazi "SAULE" kurie apie tai už-
mirszo ir prasz idant nesulaikyti
laikraszcio. PASKUBINKITE !!!
SAULE PUB. CO. Mahanov City, Pa.

C. F. REKLAITIS

Mahanojaus Iztikimaisis Graborius

Galbiasius Balsamuotojas

Geriausis Ambulanso
patarnavimas szioj
apylinkeje. Bile ko-
kiam laike; diena ar
nakti. Visada turi pi-
na pasirinkima meta-
liszku ir kieto medzio
Grabu. Laidoja nu-
mirelius pagal nauja-
sia mada ir moks

Žinios Vietines

— Nuo Petnyezios, kietos anglys pabrangs ant 15 centu ant tono o Septemberio 15 diena da pabrangs ant 15 centu ant tono.

— Visos kasyklos szioje aplinkineje nedirbs Petnyezioje ir Subatoje iz priezasties szventes ir dideles Lietuviu Dienes.

— Ponia Ona Ritariene, iz Filadelfijos, lankosi sziomis dienomis pas savo giminaite I. Czelinskiene, E. Market uly, kaipo ir kitas gimines ir pazystamus szioje aplinkineje. Ponia Ritariene 30 metu, gyveno Mahanojui ir myli atlankyti savo pazystamus ir gimines laikas nuo laiko. Prie tos progos atsilanke ir in redakcija ''Saulės'' kuria skaito nuo dangelio metu ir uzrasze laikraszi del savo dranges Onos Straikienes, iz Filadelfijos kuri taipgi myli skaityti ''Saulę''. Ponia Ritariene atsilankys ant Lietuviszko Atpusko kuris bus Petnyezioje, pasimatyt su savo draugams Lakewood parke, per Lietuviu Diena. Acziu tamistele uz atsilankyma ir pasimatyma.

— Buvo mums linksma pasimatyt su senu draugu, ponu P. Plikaieziu, iz Harrison, N. J., kurio nemateme per daugeli metu, kada jis atsilanke in redakcija ana diena. Ponas Plikaiezis laiku puiku saluna ant 751 Harrison Ave. Yra tai jo pirmutinis atsilankymas in daugeli metu bet nuliudo kad jo seni draugai jau silsisi ant kapiniu arba iszvaizinejo in kur kitur. Atlanke jis taipgi J. Linausku szejimyna, Mt. Carmel, kaipo Vizgirdu ir Urbonu szejimynas mieste. Taipgi atlanke redyste ''Saulę'' nes yra musu seniausias skaitytojas nuo 1888 meto. Ponas Plikaiezis uzkviecia visus Lietuvius kurie atsilankys in New Yorka arba Newarka kad uzeitu pas ji ant svetingo pasikalbejimo nes jis yra malonaus budo ir svetingas žmogus. Ponas Plikaiezis taipgi atsilankys ant Lietuviu Dienes Lakewood parke pasimatyt su savo senais draugais.

ISZ WILKES-BARRE

— Dvylika szimtu anglekasiu sugryzo in darba Lance kasyklose uzbaidamj trumpa straika.

— Charles Collins, tevas deszimts vaiku, likos užmusz-tas No. 1 kasyklose kada daly-pstejo elektrikini drata.

Hastings, Pa. † Nera baises-nes ir ludnesnes valandos kaip toji, kada mirtis aplanko namus ir paima viena iz savuju. Tai-gi, aplanke mus mirtis pajmdama su saviu galva musu szejimynos — teva ir vyra, 6-ta d. Rugpjucio, kada po piet Jonas Kielius staigai apsirgo prie savo darbo ir in deszimts minutu buvo negyvas. Velionis Jonas Kielius buvo per daugeli metu skaitytojum ''Saulės''. Buvo pavyzdingu ir geru tevu del savo vaiku. Atvaizavo in Amerika apie 40 metu adgal, iszaugino sunu Jona ir ji iszmokino sziauczystes amato, ir duktere Ona kuri isztekejo uz S. Mockeviciaus ir gyvena Brooklyn, N. Y., o dukte Magdalena isztekejo uz B. Petrai-czio ir gyvena Pittsburgh, Pa.

Acziu visiems kurie prisidejo prie palaidojimo mano mielo Jonelio ir jam patarnavo pas-kutini karta kaipo ir graboriui P. Easley. Lai buna lengva szios szalies žemele jam. Ilse-kis, Joneli, kol ir mane Dievas paszauks in savo amžina kara-lysta. Lieku su dideliu gailės-cziu jo pati, Cecilija Kieľuvie-ne (Kalis) su likusia szejimyna.

DARBO ŽINUTES

Cleveland, Ohio. — Lamson & Sessions dirbtuveje eroplau ir ukiszku padaru kylo strai-kas iz priezasties neužganadinamos mokesies.

Wilkes-Barre, Pa. — Lance kasyklosia Glen Lyon pamete darbus 1,200 anglekasiu iz priezasties praszalinimo nuo darbu keliu darbininku, kurie buvo senesni uz naujus.

Chicago, Ill. — Skerdinyzio-je Armour & Co., darbininkai sutiko ant pakelimo 10 procento mokesies ir visi sugryzo adgal prie darbu. Nauja mokesis dagar yra 72 centai ant valandos.

Allentown, Pa. — Mack Auto-mobiliu dirbtuvej, kuri turi di-deli kontrakta del padirbimo daug kariszku troku del Ame-riko ir Anglijos, apie 4,700 dar-bininku pamete darbus iz prie-zasties neužganadinamos mo-kesies.

Philadelphia, Pa. — Visi duon-kepiai pakele preke ant duonos po 1 ir 2 centus, o kaipo kur ir daugiau iz priezasties pabranginimo miltu.

Meksiko Miestas. — Nekuriuo-sia kaimuosia užmuszta asztuo-ni virszininkai, kurie atejo szaukti naujokus in kariuome-nia.

Santiago, Chile — Dauge-liose vietose buvo smarkus tyanaai, kurie uzliejo keliolika kaimeliu ir apie 32 žmonis žu-vo.

Pittsburgh, Pa. — Aluminum kompanija susitaikė su darbi-ninkais ir visi sugryzo adgal in darbus.

New York — Darbininkai Bell telefono kompanijos ker-szina straikuoti po visa Ame-rika. Tas daug sulaikytu viso-kius apgynimo darbus.

Norfolk, Va. — Trys lekioto-jai iz czionais dingo su eropla-nu kuris lyg sziol nesugryzo iz savo keliones. Manoma kad in-krito in mares.

Chicago, Ill. — In Chicagos vakarines mokyklas lankosi a-pie 60 tukstancziu studentu, kurie n e tik mokinasi mokslo, bet ir visokių amatu ir profes-i-ju.

SMAGI IR LINKSMA LIETUVIU UŽEIGA PAS Andru Reklaiti

Kada busite Mahanojuje tai užeikite pas savo tau-tietį Andru Reklaiti kuris užlaiko puiku saluna kur gausite iszsigiart geriau-sio alaus, porterio arba ir visokių kitokių gėrymu.

Andrus Reklaitis
206 W. CENTRE STREET
MAHANOY CITY, PA.

METINE LIETUVIU DIENA!!!

27-ji Lietuviu Diena Petnyezioj, Rugp. 15, 1941
LAKEWOOD PARK, PA.

Esate už-
kviesti atsi-
lankyti 27toį
Lietuviu Die-
noje, Petny-
ezioj, Rug-
pjucio, Aug.
15-ta diena, Lakewood Park,
Lakewood, Pa. Didžiausia
diena kokia atsibuna kas meta!
Tukstanczei Lietuviu pribus
iz visu daliu Suv. Valstiju da-

lyvauti Lietuviu Dienoje. Už-
tektinai pavesio, stalai del visu
kur galite pavalgyti savo už-
kandzius, viscki žaidimai del
vaiku.

Neužmirszkite! Atva-
žiukite Petnyezioj, Rugpjucio-
czio - Aug. 15-ta diena, ant Di-
džiausios Dienes visam mete,
''Lietuviu Dienes!''

Kun. M. F. Daumantas,
Pirm. Lietuviu Dienes.

ISZ LIETUVOS

Lietuvos Laukuose Ra-
do Daug Raudonarmie-
cziu Kapu

Vienas Lietuvos laikrasztin-
inkas pabeges nuo Bolszeviku
in Vokietija, suziņojęs apie ne-
seniai padaryta Lietuviu saki-
lima iszšrengę su keliais drau-
gais atgal in tevyne. Czia jis
apraszo ka mate ir ka patyre
keliaudamas karo paliesioj
Lietuvoj.

''Pasiekeme pusiaukele in
Kauna. Gražiai žaliuoja Lie-
tuvos laukai. Ukininkai, pasi-
puosze namus tautinems vėlia-
vomis knopszcziai darbuojasi
laukuose.

Isz pirmo žvilgsnio neatrodo
kad czia tik ka prauze karo an-
dra. Bet geriau inšiziuerejus in
aplinka, pastebi, kad czia dar
esama prieszo sziltu pedu. Kur
ne kur da ruksta namu gruve-
siai, pakelyje riogso Sovietisz-
kuju tanku, pabuklu ir kitu ka-
ro padargu likuocziai.

Dažnai užtinkame Sovietu
kariu pamesta apranga, ypacz
mundirus, palaidines (rubasz-
kas), szalmus, szovinytus ir
panasziai. O szii traukimas
uždokumentuoja pakelyje tik
ka supilti dažni ''kapai.''

Kaip Szia dien Iszrodo
Kaunas

Ulyezios, pati Laisves aleja,
nykios. Apie 80 nuoszimezių
langu iszdauzyta, sienos isz-
gnaibytos kulipku, krautuves
uždarytos, languose dar užsi-
kusios Bolszeviku liekamos —
raudonarmiecziu uniformu
ženklai, miniaturines raudono-
sios vėliavėles, rusiszki užra-
szai ir t. t.

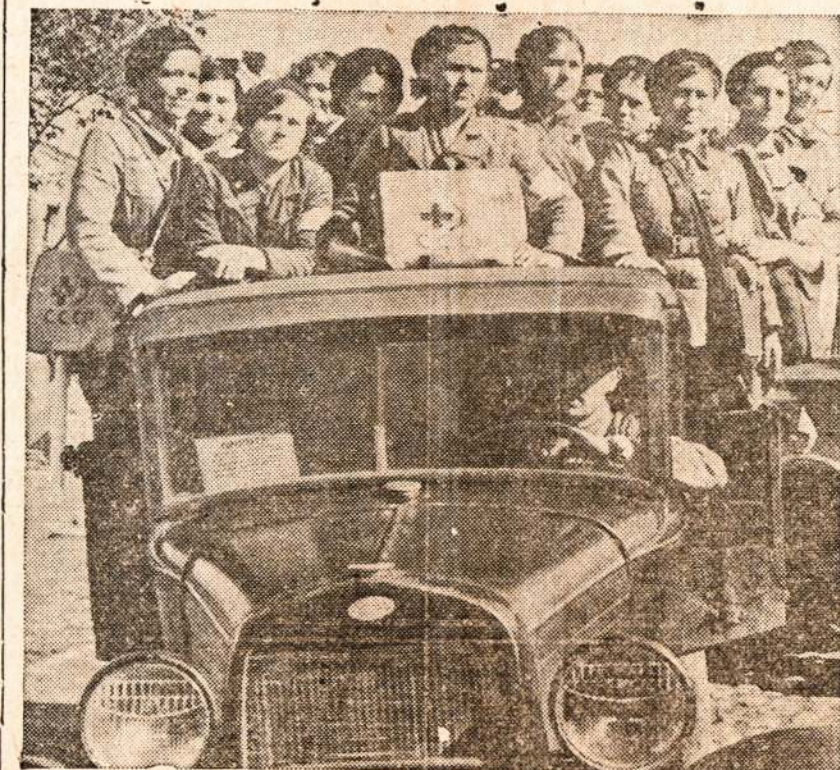
Ulyeziomis smalsiai vaikszo
tukstantines minios žmonių.
Ne vieno vyriszkiego su kaklary-
sziau, nei vieno vyriszkiego pado-
riau apsirergusio ar su skrybe-
le nematyti. Atrodo kad czia
butu Maskva.

Giriose Besislapstia
Bolszevikai Pleszia
Ukininkus

Lietuvos giriose vienur kitur
dar slapstosi Bolszeviku ka-
riai. Ypacz ju esa Dzakijoje.
Bado vereziama, jie naktimis
puola ir apiplieszia atskiras u-
kininku sodybas. Buvo užpul-
tas Pravieniszkes kaimas, kur
daug ukininku apiplieszta ir
iszszudyta.

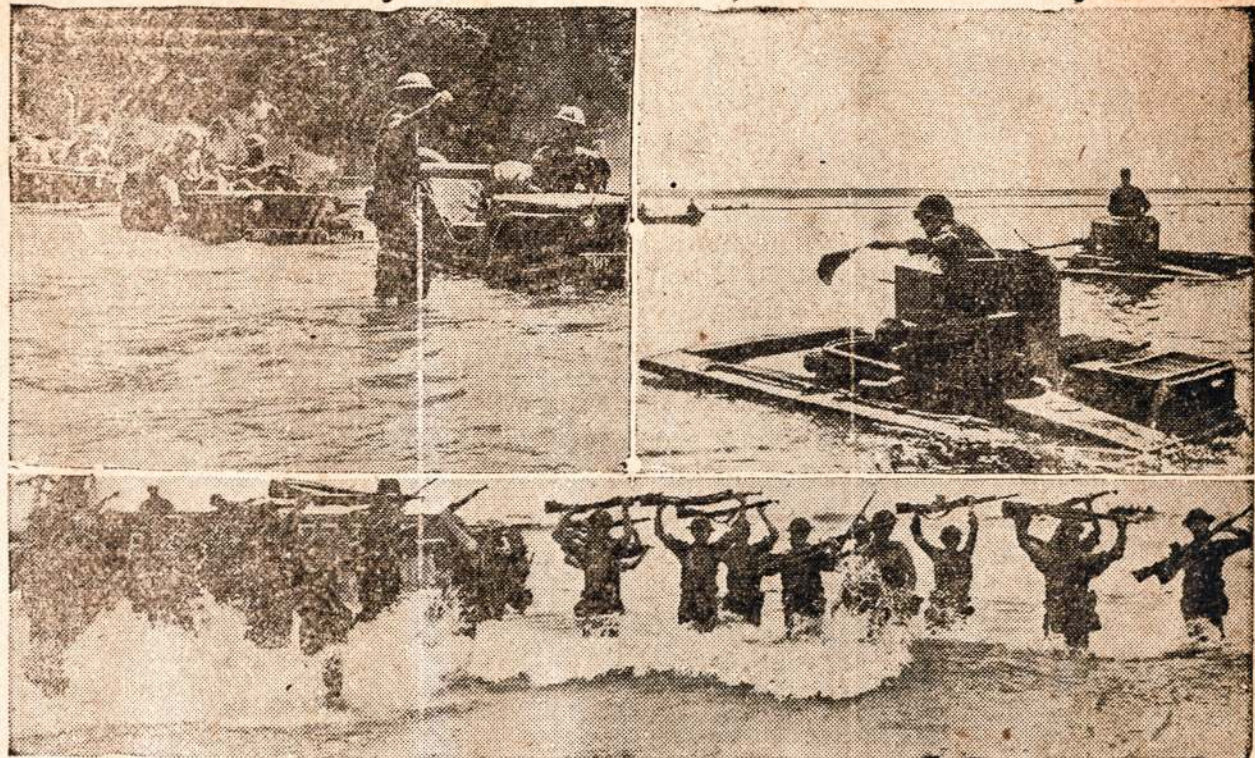
Piningine ir gamtiszka
verte Argentinos, Pietineje A-
merikoje, 1940 mete buvo 20 bi-
lijonu doleriu.

MOTERES PRIGIALBSTI RUSIJAI

Rusiszkos daziuretojos ligonių važiuoja ant tarnystos,
Moskvoje, Rusijoje. Tosios ligonių tarnaitės radosi ke-
liuose musziuose prižiuredamos suzeistus kareivius aplink-
neje Moskvos ir kitu kariszku lauku iz kuriu daugelis
likos užmuszto.

KAIP ŽASYS PRIPRATE PRIE VANDENS

Rusu kareiviai lavinasi kaip perplaukti upes su tankoms pereinant per upe arti-
moje Rusu—Vokiszko rubežiaus o žemiau parodo paveiksla musu Amerikoniszku ka-
reiviu bredant per upe, artimoje Jacksonville, N. C., nuduodami kad užklupo ant ne-
prieteliaus.

Szuniukas Iszgi albejo
Du Vaikus

Kada asztuoni vaikai nu-
ejo maudytis prie upes arti-
moje Memphis, Tenn., stai-
gai atsirado gilumoje ir pra-
dego skensti. Du iz vaiku
prigere bet Harold Smith, 11
metu, likos isztrauktas už
plauku per szita szuniuka
kaipo ir kitas mažas vaiku-
tis, 9 metu, Bubber Jones.
Szuniukas už tai aplaikė si-
dabrinį medali.

Mažas Patrijotas

Bill Stahl, 20 menesiu am-
žiaus, pasirode dideliu patri-
jctu, kada paankavo savo
pisztalietukus padarytus iz
aluminum, kad iz ju pada-
ryti eroplanus. Buvo tai jo
auka del savo tevynes, nors
maža dalele bet duota iz
szirdies.

Skaitykite ''Saulę''

APSAUGUOK SAVE

PER PARANDAVOJIMA DEŽUKES DEL
SVARBIU POPIERU IR DOKUMENTU
...NUO...

The Union National Bank

OF MAHANOY CITY, PA.

KUR laikai savo inszurenas polisas? Tavo taksu
kvitas? Social securityti rasztus? Bondus ir
stakus? Szejimynos užraszus, gimimo ir szliubo
metrikas arba ir pinigus? Pasivelinimas arba
negalima surasti, tokiu dokumentu gali tai pada-
ryti daug bedos ir pasivelinimo. Apsangok juos
nuo prapucimo arba padejimo ten, kur negali ju
gřeitali surasti. Laikykie visus svarbius doku-
mentus, kvitas, brangenbybes ir kitas svarbias po-
pieras vienoje vietoje, tai yra Apsaugojimo Dežu-
keje (Safe Deposit Box).
Parandavojimas tokios dežukes kasztuoje ant
meto tiktai \$2.00, tai yra, pagal josios diduma.

ATEIKITE PASIKLAUST IN

THE UNION NATIONAL BANK
OF MAHANOY CITY, PA.

PRIGULI PRIE VALDISZKO APSAUGOJIMO
INSZURENS DEPOSIT KORPORACIJOS
NAREI FEDERAL RESERVE SYSTEM

APGYNIMO BONDU

Užklausymai Ir Atsakymai

KLAUSYMAS: — Kur asz turiu laikyti mano Apgy-
nimo Czedinimo Bondus?

ATSAKYMAS: — Saugoje vietoje, nes ju verte vis au-
ga didesne. Jeigu nori, tai bile banka tau juos užlaikys
saugoje vietoje ir duos tau kvita, kad prieme nuo taves.
Tai padarys tau už dyka.

KLAUSYMAS: — Ar knygte in kuria lipinu Czedi-
nimo Markes pasilieka vėliaus Bonda, kuri mokes man pro-
centa po deszimts metu?

ATSAKYMAS: — Ne. Knygte turi butie visa iz-
pildyta po tam turi butie permaintyta ant Bondo. Nesiskai-
to kiek turi Markiu nupirkes jos neatnesz procenta, tiktai
tada, kada permainsys jias ant Bondo.

PRANESZIMAS — Kas noretu pirkti Apgynimo Cze-
dinimo Bondus ir Markes, lai nueina in artimiausia paczta
arba banka, arba tegul raszo tiesiog in Treasurer of the
United States, Washington, D. C.

AR ŽINOTE KAD...

— Amerikoniszki fabrika-
tai ukiszku padaru pardave ju,
1940 mete, už 570 milijonu do-
leriu o iszsiunsta padaru in Eu-
ropa už 115 milijonu doleriu.

— William H. Harrison bu-

vo seniausiu prezidentu Suv.
Valst., apimdamas taji dinstą
kada turejo 68 metus amžiaus.

— Laikrasztis ''Saulę''
yra vienas iz smagiausių Lie-
tuviszku laikraszcziu, kuri
žmonis skaito noringai ir su-
pranta ka skaito.